

2 DESCRIPTIO NOVI

deris, & exploradas & perficiendas adjumento est maximo.

Certis uirtutibus instrumentis.

Vt porrò opifices & artifices ad opera & labores suos utiliter & laudabiliter peragendos peculiaria instrumenta invenierunt, veluti Agricola aratum, rastrum, rutrum & alia, & faber lignarius securim, amussim, regulam & alia: ita & Geometriæ atq; Astronomiæ studiosi sua excogitarunt instrumenta, quib. non tam terras & aquas, quam cœlum ipsum, certâ ratione dimetiri describereq; possent: in quorum certè numero haud postremas, sed vel primas tenere debet INSTRUMENTVM, de quo præsens, σωμα Θεω, instituitur Tractatio.

CAPUT II.

De variis ad Geometriam adhiberi solitis mensuris: itemq; de partibus instrumenti.

*I. Mensuræ
variae Geo-
metriæ.*

MENSURÆ, quarum in Geometria usus est, variae sunt ac diversæ, pro varietate videlicet locorum, ut pedes, cubiti, perticae & alia: apud nos Germanos verò ita comparata:

Cubitus continet duos pedes.

Pes duodecim pollices.

Vlna octo pedes.

Pertica, à tormentorum æneorum tribunis usurpata, decem pedes, vulgo *Decempeda*.

Pertica, ab Agrimensoribus usurpata, sedecim pedes.

Passus minor tres pedes.

Passus major quinque pedes.

Stadium centum viginti pedes.

*Pedibus vel
persicis hora
etiam & mil-
liaria com-
putari pos-
sunt.*

Milliare Germanicum stadia quadraginta, sive quinquies mille passus majores, qui faciunt vices quinq; mille pedes.

Hæ porrò mensuræ ad horas etiam conformari possunt.

Milliare enim integrum continet duas horas: *dimidium horam unam*, & *quadrans horam dimidiam*, quæ computatio sic ad